

Veszettségre gyanús sérültek oltási folyamata

Veszettségre gyanús sérültek oltási folyamata

Megbetegedési veszély esetén a veszettség elleni vakcinával történő aktív immunizálás indokolt esetben bármely életkorban, bármilyen alapbetegségben szenvedő betegnél, vagy várandós nő esetén is elvégezhető. Az oltási indikáció felállításához a sérülést/expozíciót ellátó orvos minden esetben kockázatértékelést végez annak megítélése céljából, hogy fertőződhetett-e az expozíciót elszenvedett személy a veszettség vírusával. A kockázatértékeléskor figyelembe kell venni az expozíciót okozó állat faját, viselkedését – háziállat esetén -, megfigyelhetőségét, oltottságát, az expozíció jellegét (harapásos, nem harapásos expozíció, ritka átviteli mód) és az állati veszettség területi járványügyi helyzetének alakulását.

A veszettség fertőzésre gyanús expozíció kivizsgálása során szükséges teendőket az Országos Epidemiológiai Központ a veszettségfertőzésre gyanús sérülésekkel kapcsolatos eljárásokról szóló módszertani levele (Epinfo 2011; 5. különszám) tartalmazza, amely elérhető az OEK honlapján is (www.oek.hu).

A veszettség elleni oltás megkezdése indokolt, amennyiben

– igazoltan veszett (laboratóriumi vizsgálat során a veszettség tényét kétséget kizáró módon megállapították) állattal való kontaktust fedetlen bőr harapása, kisebb karmolás vagy bőrsérülés vérzés nélkül, sérült bőr/nyálkahártya benyálazása) történt.

– veszettségre gyanús (a betegség tüneteit mutató, vagy tünetmentes, de veszettségre gyanús állat marta meg, vagy minden természetellenesen viselkedő, illetve emberre támadó

vadon élő emlős, beleértve a denevért is) állattal való kontaktus (fedetlen bőr harapása, kisebb karmolás vagy bőrsérülés vérzés nélkül, sérült bőr/nyálkahártya benyálazása) történt.

– nem megfigyelhető (ismeretlen, nem azonosítható, elkóborolt, elpusztult, kiirtották) háziállattal történt kontaktus, mint egyszeres vagy többszörös fedetlen bőrön áthatoló harapásos vagy karmolásos sérülés vagy a sérült nyálkahártya benyálazása történt.

– bármely expozíció (benyálazás sérült bőrön, nyálkahártyán, horzsolás, karmolás, harapás) esetén, ha az egészséges állat a megfigyelés ideje alatt veszettségre gyanússá válik, elkóborol, elpusztul, kiirtják, a védőoltási sorozatot azonnal meg kell kezdeni.

– inokulált állati csalétekkel történő érintkezés sérült bőrrel/nyálkahártyával, friss sebbel.

– veszett állat tejét az állat megbetegedése előtti 5. naptól kezdődően nyersen, hígítatlanul fogyasztották és sérült nyálkahártya feltételezhető (a szájban seb, hámszáj volt).

A veszettség elleni oltás nem indokolt, amennyiben:

– az expozíciót (bőrön, nyálkahártyán benyálazást, horzsolást, karmolást, harapást) okozó kutya, macska egészséges és 14 napig megfigyelhető, – az expozíciót okozó állattenyésztési és tartási körülményei kizárják az állat veszettség fertőzöttségét (lakásban tartott házi kedvenc, laboratóriumban tenyésztett/tartott, állatkerti állat stb.),

– az állattal való kontaktus nem jár sérüléssel, benyálazással, vagy a kontaktus indirekt (köztes tárgy érintésével) történt,

– veszett tehén tejét a veszettség megbetegedés gyanújának felmerülése előtt hőkezelés vagy egészséges tehén tejének

elegyítése vagy más élelmiszerrel történő elegyítése után fogyasztották.

A veszettség elleni védőoltási sorozat megkezdése egyedi elbírálást igényel, amennyiben:

- természetes élőhelyén élő apró rágcsálókkal történt az expozíció,
- a fentiekbe be nem sorolható egyéb (pl. madarak) expozíciók merülnek fel.

VIII. sz. táblázat

A VESZETTSÉG ELLENI VEDŐOLTÁSOK INDIKÁCIÓJA

Az expozíciót okozó állat epizootiái állapota		Az expozíció módja	Tenyedék	
			az állattal	az exponált személyvel
Laboratóriumi vizsgálatot igazoltan veszes állat		sertés, beryulánus törzs	-	teljes oltási sorozat
		tejnek az állat megbetegedése előtti 3. napot megelőzően szoros, higiénizált fogvatása	-	teljes oltási sorozat
az állat nem figyelhető meg	veszettség gyanú	sertés, beryulánus törzs	-	teljes oltási sorozat
	veszettség nem gyanú	sertés, beryulánus törzs	-	ha az oltási sorozat megkezdését követően az állat megfigyelhetővé váltik és egészséges, az oltásokat abba kell hagyni
elkölör, elpusztított állat	veszettség gyanú	sertés, beryulánus törzs	hazugsági állatorvos írásbelle a veszettség bizonyító vizsgálat elvégzése céljából	teljes oltási sorozat
	veszettség nem gyanú		ha veszettség gyanúja nem zárható ki, teljes oltási sorozatot kell alkalmazni	
állat	veszettség gyanú	sertés, beryulánus törzs	hazugsági állatorvos írásbelle az állat megfigyelése alá helyezése céljából	ha veszettség gyanúja nem zárható ki, teljes oltási sorozatot kell alkalmazni
	egészséges, veszettség nem gyanú	sertés, beryulánus törzs	hazugsági állatorvos írásbelle az állat megfigyelése alá helyezése céljából	ha az állat a megfigyelési idő alatt gyanúsá válik vagy elkölör, teljes oltási sorozatot kell alkalmazni
-	-	inokulált állati csalókéssel történt érintkezési sérült bírellyel székletürítéssel	-	teljes oltási sorozat

Teljes oltási sorozat:
 * 2-1-1 oltási séma szerint utazó a karantén veszettség elleni oltás veszettség szempontjából exponált személy.
 ** 2-1-1-1-1 oltási séma szerint utazók a fokozott fertőzésveszélyes kiser és csőkelet védőoltási kötelezettség
 személyek

Forrás: EMMI módszertani levele a 2018. évi védőoltásokról

Egyszerűsített ábra:

Lyssa fertőzésre gyanús sérültek védőoltási folyamata

A veszettség elleni oltás megkezdése indokolt:

- ▶ igazoltan veszett (labor, vagy tünetek)
- ▶ veszettségre gyanús
- ▶ nem megfigyelhető
(ha megfigyelhetővé válik és egészséges, akkor az oltásokat abba kell hagyni)
- ▶ bármely expozíció, ha megfigyelés ideje alatt veszettségre gyanússá válik (14 nap)
- ▶ inokulált állati csalétekkel történő érintkezés sérült bőrrel / nyálkahártyával, friss sebbel
- ▶ veszett állat tejét az állat megbetegedése előtti 5. naptól kezdődően nyersen, higitatlanul fogyasztották és sérült nyálkahártya feltételezhető (a szájban seb, hámiány volt).

állattal való kontaktus

- harapás, karmolás
- sérült bőr / nyálkahártya benyálazása
- elhullott állat nyúzása